

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Bodem in de Omgevingswet

Martin van Gelderen

november 2017

Herziening bodembeleid: Veranderen

- Minder sectoraal, meer in verbinding met andere domeinen
- Na voltooiën spoedopgave geen zelfstandige saneringsplicht meer
- Niet meer uitgaan van geval maar van bodemkwaliteit i.r.t. gewenste functie
- Meer ruimte voor decentraal beleid
- Eenvoudiger regels

Herziening bodembeleid: Houden

- Nieuwe aantastingen zoveel mogelijk beperken en ongedaan maken
- Vervuiler betaalt principe
- Oude aantastingen aanpakken wanneer nodig en mogelijk; tot die tijd goed beheren
- Waarborgen voor bescherming mens, plant en dier

Bodem en de Omgevingswet

- Ow biedt goede basis voor gewenste verandering
- Bodem wordt onderdeel van de Ow, dat betekent o.a.:
 - Gemeente primair verantwoordelijk voor de leefomgeving, inclusief de bodemkwaliteit
 - Provincie blijft verantwoordelijk voor algemene grondwaterkwaliteit
 - Waterschap geeft uitvoering aan (grond)waterbeleid
 - Rijk is terughoudend met nationale regels

Gemeente regelt bijvoorbeeld:

- Omgang met, en gewenste kwaliteit van, bodem en ondergrond in de omgevingsvisie
- Toedelen van functies in relatie tot bodemkwaliteit en gebruik ondergrond
- Nadere regels toepassen van grond of graafwerkzaamheden
- Nadere regels over bodemonderzoek
- Bij welke bodemkwaliteit maatregelen nodig zijn
- Locatie-specifieke bepalingen
- Maatwerkregels voor BAL-regels

Provincie regelt bijvoorbeeld:

- Omgaan met bodem- en grondwaterkwaliteit wanneer dat lokaal niveau overstijgt in de **omgevingsvisie**
- Gedeputeerde staten stellen ter uitvoering van de grondwaterrichtlijn, de kaderrichtlijn water, de richtlijn overstromingsrisico's, de zwemwaterrichtlijn en andere Europese richtlijnen over water **regionale waterprogramma's** vast, waarin het provinciale waterbeleid is opgenomen (art 3.8, 2^e lid Ow)

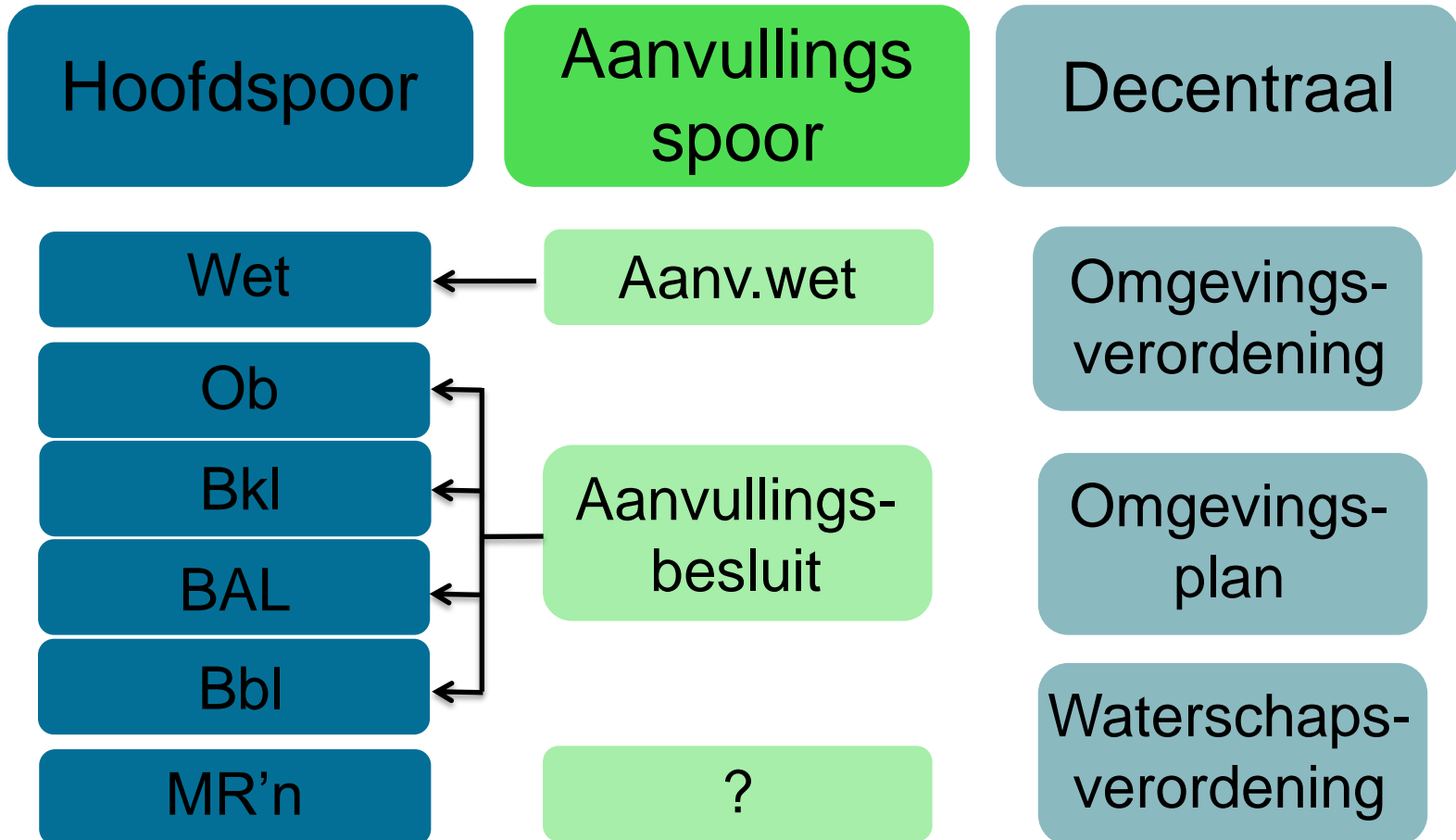

Voor initiatief nemer betekent het:

- Decentralisatie: regelgeving is op meer plaatsen te vinden
- Gemeente voor bodem bevoegd gezag
- Meer algemene regels, minder vergunningen
- Meer ruimte voor maatwerk
- Digitalisering vereenvoudigt indienen en inzichtelijkheid
- Geen saneringsplicht zonder activiteit

Bodem onder de Omgevingswet

Drie pijlers uit de MvT

1. Voorkomen van nieuwe verontreiniging of aantasting (preventie)
2. Meewegen van bodemkwaliteit als onderdeel van een brede afweging van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in relatie tot functies (toedeling van functies)
3. Op duurzame en doelmatige wijze beheren van resterende historische verontreinigingen (beheer van historische bodemverontreinigingen)

Pijler 1 - Preventie

- Preventieve bepalingen voor bodembedreigende activiteiten – BAL
- Ongewoon voorval -- Ow Hoofdstuk 19.1
- Zorgplicht:
 - Algemene zorgplicht –Ow artt. 1.6 en 1.7
 - Verbod activiteit met aanzienlijke nadelige gevolgen – Invoeringswet
 - Specifieke zorgplicht –BAL art. 2.10

Pijler 2 – Ruimtelijk beleid

- Algemene instrumenten in de Ow en besluiten. Beschreven in MvT aanvullingswet. Geen toevoeging voorzien in aanvullingsbesluit.

Pijler 3 - Historisch verontreinigingen (1)

- **Overgangsrecht**: beschikt als spoed of saneringsplan goedgekeurd – Aanvullingswet
- **Onaanvaardbare humane risico's**: toevalsvondst en gedoogplichten – Aanvullingswet
- **Overige onaanvaardbare risico's**: gedoogplichten (aanvullingswet) en programma (Ow)

Pijler 3 - Historisch verontreinigingen (2)

- Verbod op realiseren bodemgevoelige bouwwerken op verontreinigde grond, grenswaarde door gemeente vast te stellen, echter nooit hoger dan huidige spoedgrens, middels instructie(s) – Aanvullingsbesluit -> BKL
- Algemene regels voor graven, saneren, opslag en toepassen – Aanvullingsbesluit -> BAL
- Voorschriften voor bodeminformatie en onderzoek – Aanvullingsbesluit -> BAL H5

Saneringsplicht?

- Geen zelfstandige saneringsplicht meer
- Gemeente kan verbetering kwaliteit opleggen in omgevingsplan, gekoppeld aan een activiteit
 - De gemeente wordt via een instructie verplicht eisen te stellen aan de bodemkwaliteit bij de realisatie van een bodemgevoelig gebouw. Deze eisen kan de gemeente zelf vormgeven; er mogen echter geen onaanvaardbare risico's ontstaan.
 - Bij verontreinigingen die doorlekken naar het grondwater kan gemeente aanpak eisen
 - Tijdelijke maatregelen

Grondwaterkwaliteit

- KRW en grondwaterrichtlijn zijn de basis. Deze zijn al volledig geïmplementeerd in de Ow + besluiten
- Provincie is beleidsmatig verantwoordelijk voor behalen doelen van deze richtlijnen, waterschappen geven uitvoering en gemeenten werken waar nodig mee
- Bronaanpak kan worden verplicht via omgevingsplan. Aanvullende maatregelen door overheid kan door programma, omgevingsplan/verordening, wanneer nodig gebruik makend van gedoogplichten

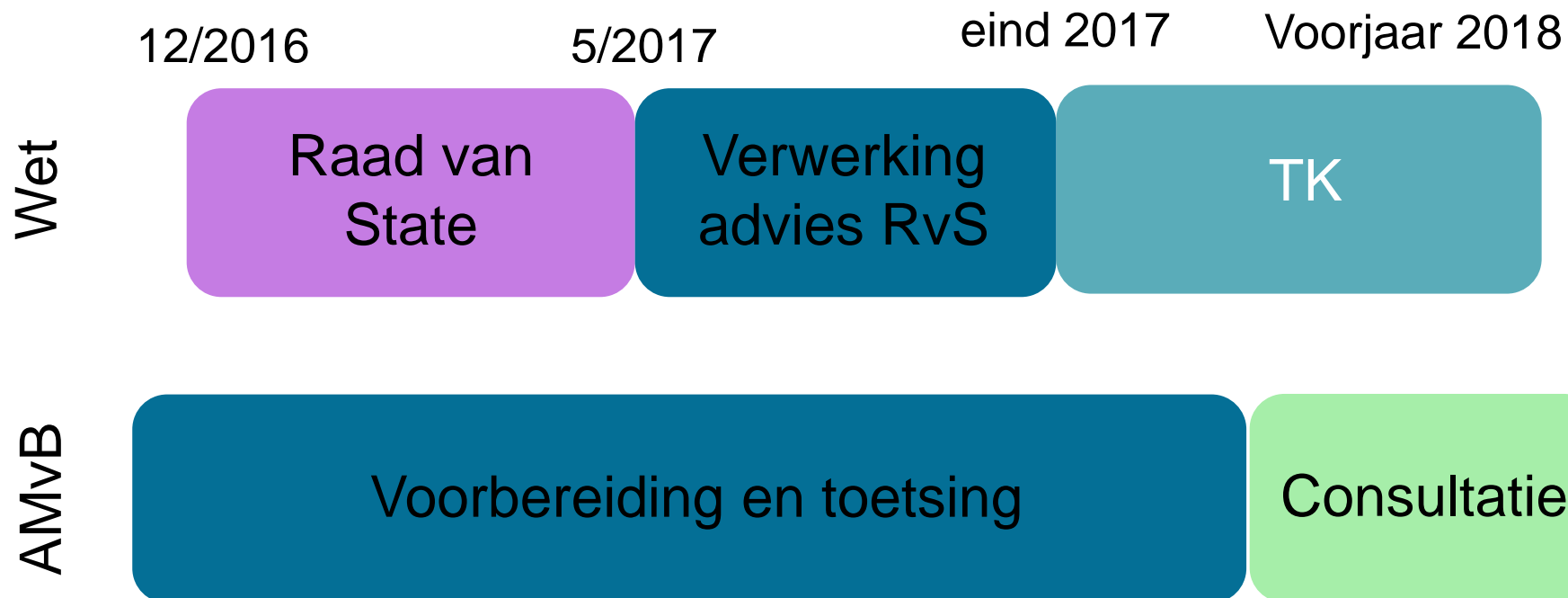

Aanvullingsbesluit gaat ook bevatten:

- Implementatie Besluit Gebruik Meststoffen
- Aanpassing van het Besluit Financiële Bepalingen Bodemsanering en omhanging naar Kaderwet subsidies IenM
- Aanpassing van andere besluiten die relatie hebben tot besluiten die worden aangepast of komen te vervallen (o.a. restant van het Bbk)
- Overgangsrecht (indien nodig)
- Nota van toelichting, met o.a. resultaat van de toetsen en de consultatie

Indicatieve planning

Warme overdracht ?

Symposium Bodembreed
8 november 2017
Lidwien – Wendy

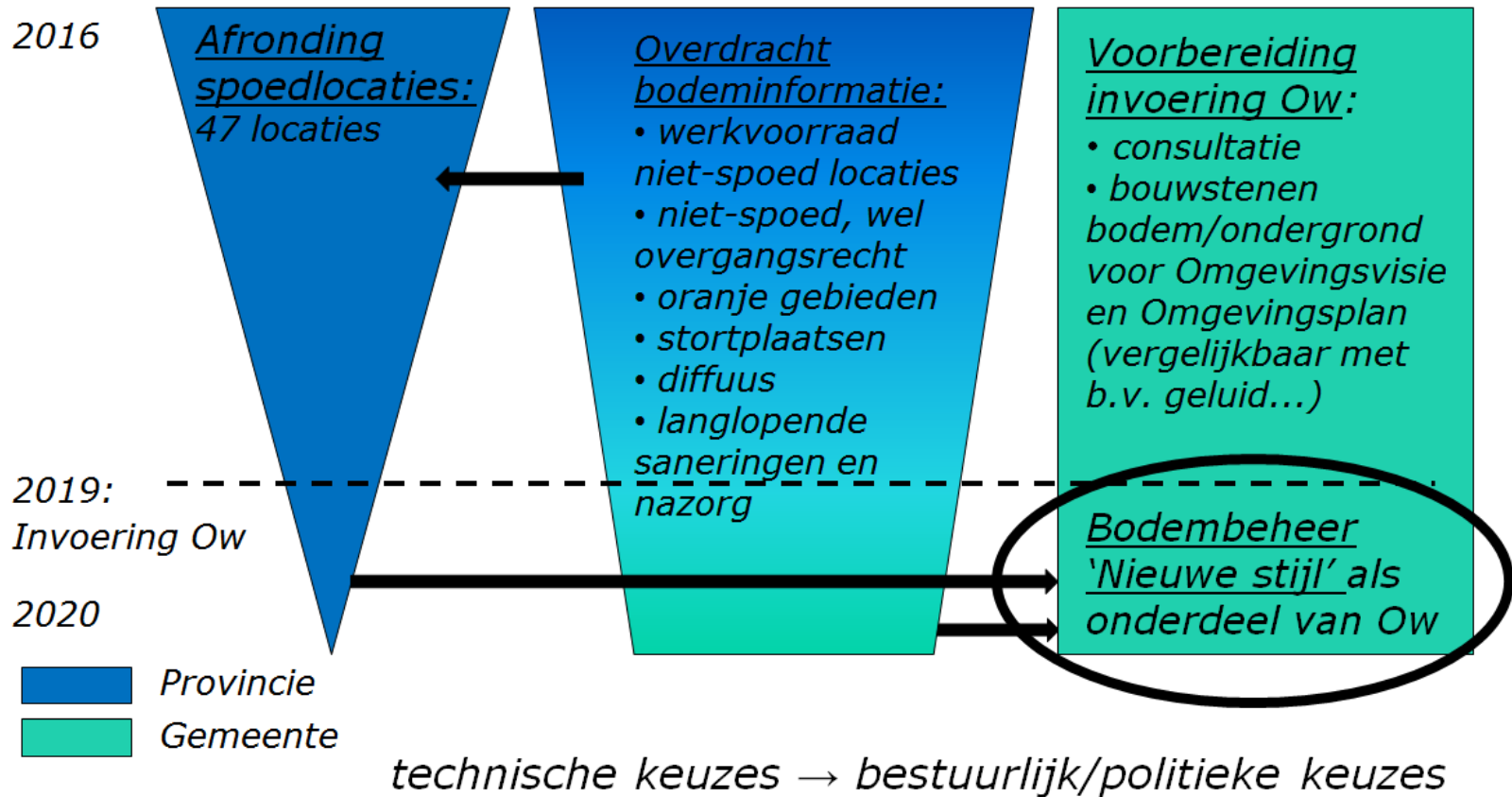
Start in Overijssel

17 maart 2016

Bodem en ondergrond in omgevingswet

Naar Bodembeheer 'Nieuwe Stijl' als onderdeel van Omgevingswet

Afronden

2016

Afronding
spoedlocaties:
47 locaties

2019:

Invoering Ow

2020

Overdracht

Vorbereiding

Vorbereiding invoering Ow:

- *consultatie*
- *bouwstenen bodem/ondergrond voor Omgevingsvisie en Omgevingsplan (vergelijkbaar met b.v. geluid...)*

Bodembeheer
'Nieuwe stijl' als onderdeel van Ow

25 gemeenten,
waarvan 5
rechtstreekse
gemeenten:

- Zwolle
- Deventer
- Hengelo
- Enschede
- Almelo

Organisatie, met elkaar

FOKKE & SUKKE
HEBEN EEN NIEUWE ONDERWIJSMETHODE ONTDEKT

ZÓ HEE!!

**DAT "LEREN"
DAT WERKT
ECHT GOED!!!**

Proces in stappen

1. Inventarisatie onderwerpen
2. Uitwerking per onderwerp in themagroepen
3. Resultaten samenvoegen en breed bespreken
4. Afronding traject: bodembeheer onderdeel van Omgevingsbeleid in Overijssel!

Themagroepen

1. Afronding spoedlocaties en werkvoorraad overige locaties
2. Doorloop na 2020: stortplaatsen, nazorg, langlopende grondwatersaneringen
3. Bodemverontreiniging stedelijke ophooglagen (diffuus)
4. Bouwstenen bodemkwaliteit gemeentelijke Omgevingsvisie en –plan
5. Bodeminformatie
6. Organisatie, financiën en communicatie

Waar lopen we tegenaan?

- Organiseer aan het begin samen met alle gemeenten een succesvolle inhoudelijke bijeenkomst over bodem en ondergrond:
 - ‘over de schutting gooien’ → vertrouwen
- In het begin samen helder krijgen van:
 1. Vaststellen gezamenlijk doel en committent
 2. Vormgeven gezamenlijke werkwijze en agenda
 3. Maken van concrete afspraken

Een gezamenlijk proces vraagt inzet van iedereen!

